

Arhiv družboslovnih podatkov

Fakulteta za družbene vede

Kardeljeva ploščad 5

1000 Ljubljana

Tel: 01/5808-277

arhiv.podatkov@fdv.uni-lj.si

Univerza v Ljubljani

Fakulteta *za družbene vede*

Propaganda v vojni

Malešič, Marjan

ADP - IDNo: PV_94

Izdajatelj: **Arhiv družboslovnih podatkov**, 2001

URL: https://www.adp.fdv.uni-lj.si/opisi/pv_94

E-pošta za kontakt: arhiv.podatkov@fdv.uni-lj.si

Opis raziskave

Osnovne informacije o raziskavi

ADP - IDNo:

PV_94

DOI:

https://doi.org/10.17898/ADP_PV_94_V1

Glavni avtor(ji):

Malešič, Marjan, Fakulteta za družbene vede

Ostali (strokovni) sodelavci:

Nordlund, Ronald

Jelušič, Ljubica

Krunič, Zoran

Garb, Maja

Kotnik-Dvojmoč, Igor

Bašič, Sandra

Cvrtila, Vlatko

Milinković, Branko

Izdelava:

ORC - Obramboslovni raziskovalni center, Fakulteta za družbene vede, Univerza v Ljubljani (Ljubljana; 1997)

Datum izdelave:

1997

Kraj izdelave:

Ljubljana

Uporaba računalniškega programa za izdelavo podatkov:

ni podatka

Finančna podpora:

Švedski nacionalni odbor za psihološko obrambo - Styrelsen for psykologiskt forsvar

Številka projekta:

ni podatka

Izdajatelj:

ADP - Arhiv družboslovnih podatkov - Univerza v Ljubljani

Od: 2001-6-20

Izročil:

s.n. - ni podatka

Datum:

Oblika citiranja:

Malešič, Marjan et al.: Propaganda v vojni [datoteka podatkov]. Ljubljana : Obramboslovni raziskovalni center; 1997 : distribucija Arhiv družboslovnih podatkov, 6/20/01 ADP - IDNo: PV_94.https://doi.org/10.17898/ADP_PV_94_V1

Vsebina raziskave

Ključne besede:

vojna v Bosni in hercegovini, množični mediji v vojni, analiza poročil na televizijskih programih, nacionalna televizija, propagandni model, televizija kot medij za poročanje vojnega stanja, vojna, omemba propagande v vlogi medijev, pomen psihološke vojne, vpliv javnega mnenja na celotno sliko dogajanj, radio-televizija Srbije, Hrvaška radio-televizija, proporcionalnost razporeda novic, efekt propagande, medijska pokritost, vpliv etničnih problemov na ozemlju BiH, vloga obrambe, odnos do orožja, obstreljevanje in obleganje mest, stališče do JNA, mnenje o interveniranju mednarodnih mirovniških sil, razpad SRF Jugoslavije, posledice psihološke vojne na ljudeh, vloga premirja in pogajalskih tehnik, Bosanski Hrvati, Muslimani, Radovan Karadžić, predsednik Alija Izetbegović, odnos do ranjenih in ubitih ljudi, general Ratko Mladić, mnenje o koncentracijskih taboriščih, obkolitev Sarajeva, Republika Srbska, predsednik Tuđman, Dobrica Čosić, UNPROFOR, pogajanja v Ženevi, Daytonski sporazum, humanitarna pomoč, Fikret Abdić, vpletanje NATA, vojni ujetniki

Ključne besede ELSST:

VOJNA, MEDIJSKO POROČANJE, MNOŽIČNI MEDIJI, RAZŠIRJANJE INFORMACIJ, TELEVIZIJSKE NOVICE, NACIONALIZEM, KULTURA, KULTURNA IDENTITETA

Vsebinska področja CESSDA:

INFORMIRANJE IN KOMUNICIRANJE
POLITIKA - spori, varnost in mir

Vsebinsko področja CERIF:

Tisk in komunikacijske vede
VOJNA V BOSNI IN HERCEGOVINI
MODEL PROPAGANDE
MEDIJSKA USKLAJENOST
ANALIZA JAVNOSTI
UPORABA JEZIKA V PROPAGANDI

Povzetek:

Namen raziskave projektne skupine ORC v sodelovanju s Švedskim nacionalnim odborom za psihološko obrambo je bila analiza formulacije vsebinskih sporočil v množičnih medijih ter spoznati proporcionalnost razporeda novic na hrvaških in srbskih televizijskih oddajah, z željo, da ugotovijo, kako propagandna sporočila poročajo o vojnem stanju. Da pa bi ugotovili efekt propagande (kot npr.: monopol nad informacijami, pritisk države na neodvisne medije, restriktivna zakonodaja, popolni nadzor pri izoblikovanju tem na javnih tribunah in debatah) so se skoncentrirali na merjenje kompatibilnosti verbalnih in vizualnih informacij, izhajajoč iz dejstva, da je podajanje informacij v medijih zelo stereotipno in "ni združljivo", kar izzove določen predhodni pogled na celotno stanje. Namen je bil torej pregledati, ali je res fundamentalni cilj propagandistov, da poenostavijo podobo vojne in jo s tem naredijo doumljivejšo vsakdanjim ljudem in ali uporabljajo svojstven diskurz, znotraj katerega poročajo o vojnem stanju. Analiza hrvaških in srbskih televizijskih programov in njihova vloga pri izoblikovanju nacionalnih občutkov in kolektivne zavesti naj bi pripomogla k razumevanju dejstva, koliko sta dejansko obe televiziji omejeni v uporabljenem svetu simbolike, koliko je moč razumeti kontekst družbenega okolja brez uporabe publicističnega jezika. Zato so se avtorji posvetili vprašanju "politične kulture" kot determinanti publike, ki je sredstvo propagande za doseg cilja; saj je domet množičnih medijev v veliki meri odvisen od politične kulture, po drugi strani pa so množični mediji eden od socializacijskih faktorjev, ki močno vplivajo na razvoj politične kulture. Ključne besede so kot objekti analize v različnih primerih in kontekstih vezane na določene situacije (in sicer na časopis, čas, vojno stanje, ipd.), zato so nekatere med njimi podane na zelo deskriptivni ravni.

Abstract:

ni podatka

Metodologija

Časovno pokritje:

pomlad, 1992 - zima, 1994

Čas zbiranja podatkov:

januar - maj, 1993

Čas izdelave:

1997

Država:

Bosna in Hercegovina (BiH)

Geografsko pokritje:

Ozemlje Bosne in Hercegovine

Najmanjša geografska enota:

ni podatka

Enota za analizo:

Posamezen pojem, ki se pojavlja znotraj televizijskega prispevka.

Populacija:

Televizijski prispevki objavljeni na Hrvaški televiziji (HRT) in prispevki objavljeni na Srbski televiziji (RTS).

Vrsta podatkov:

Analiza vsebine televizijskih oddaj v obliki besedil

Izključeni:

ni podatka

Zbiranje podatkov je opravil:

ORC - Obramboslovni raziskovalni center, Univerza v Ljubljani

Časovna opredelitev podatkov:

raziskava v časovnem preseku

Tip vzorca:

Analiza (vsebine televizijskih programov) pokriva glavnih 33 dnevni poročevalnih programov radio-televizije Srbije (RTS) in enako število programov oddajanih na Hrvaški radio-televiziji (HRT) v obdobju med februarjem in aprilom 1993. Pregledovali smo poročila na prvem programu nacionalne televizije v "prime-time" času. HRT pa je istočasno glavna poročila predvajala na prvem in drugem programu. V analizo pa so spadala tudi poročila na občasno predvajanih programih poslani iz studia v Novem Sadu, ki se ni razlikoval od Beograjske informativne oddaje (niti po strukturi niti po vsebini).

Način zbiranja podatkov:

Gledanje, vrednotenje in klasificiranje medijske vsebine na podlagi izbranih tem, objavljenih na televizijskih oddajah, televizijskih poročilih in tiskanih medijih.

Uporabljeni inštrument:

Šifranti s pomočjo katerih se izvede klasifikacija.

Opis zbiranja podatkov:

(npr: skupina študentov, ki je prejela navodila kako naj ocenjujejo poročila na podlagi vnaprej podanih šifrantov)

Uvrstitev raziskave po pomembnosti:

8: teoretsko ali praktično pomembne raziskave, zapolnjujejo raziskovalno praznino ali imajo široko uporabnost za več praktičnih problemov, imajo dolgoročno vrednost za znanost

Dostop do podatkov

Mesto:

Arhiv družboslovnih podatkov

Velikost zbirke:

ni podatka

Skupaj datotek:

ni podatka

Omejitve pri uporabi

Avtorske pravice pridržane. Arhiv izroča podatke uporabnikom samo za namen, ki ga posebej opredelijo, ob zagotovitvi spoštovanja profesionalnih etičnih kodeksov. Uporabnik se posebej zaveže, da bo skrbel za tajnost podatkov in opravljal analize brez poskusov identifikacije posameznika.

Pri objavah, ki bi sledile na podlagi podatkov, je potrebno polno citirati avtorja in Arhiv.

Vsak uporabnik je dolžan opozoriti na morebitne pomanjkljivosti gradiva in poslati Arhivu 2 kopiji nastalih besedil.

Uporabnik naj pred uporabo pozorno prebere spremljajočo dokumentacijo in se v primeru nejasnosti obrne na avtorje raziskave ali Arhiv.

Spremna gradiva

Gradiva o izvedbi raziskave

Ni povezanih gradiv!

Rezultati raziskave

Ni gradiv povezanih z rezultati raziskave!

Povezane objave

1. Malešič, Marjan (1997). [Massmedia, propaganda and nationalism. Let. 39, št. 2, str. 245-257.](#)
2. Malešič, Marjan (1999). [International peacekeeping in the former Yugoslavia: a perspective of mass media. V: PARMAR, Leena \(ur.\). Military sociology : global perspectives. - Str. 262-287.](#)
3. Malešič, Marjan (1998). [Propaganda im Krieg in Bosnien-Herzegowina. Krieg, Nationalismus, Rassismus und die Medien/ Wilhelm Kempf, Irena Schmidt-Regener \(Hrsg.\)- Str. 67-74.](#)
4. Malešič, Marjan (1998). [Propaganda v bosansko-hercegovski vojni. V: GRIZOLD, Anton \(ur.\) Perspektive sodobne varnosti : iz obramboslovnih raziskav II, \(Knjižna zbirka Teorija in praksa\).](#)

Opis podatkov

Osnovne informacije o datoteki podatkov

Naslov podatkovne datoteke: Ni podatkov

Spremenljivke

ID: V1 Oznaka: ADP IDNo

Vrednosti	Kategorije	Frekvenca
PV_94		